'स्खदिर्—' इति धातुकाव्यव्याख्यायां (2-19) पाठः ।

'स्खदनम्=विद्रावणम्' इति स्वामी । 'विदारणम्'-इति क्षीरस्वामी ।

स्खादकः-दिका, [1]स्खदकः-[2]अवस्खादकः-परिस्खादकः-[3]अपस्खादकः-[4]प्रस्खादकः-दिका, चिस्खदिषकः-षिका, चास्खदकः-दिका ; इत्यादीनि रूपाणि यथासम्भवं भौवादिकध्वनतिवत् (940) ऊह्यानि । [A]अवस्खादितम् ।

(1928) "स्खल संचलने" (I-भ्वादिः-544. (816) अक. सेट्. पर.)

घटादिः ।

'प्रतिघातेऽप्यस्ति' इति धा. का. व्याख्या (1-70) । घटादिषु पठितोऽयं भोजेन । तेन मित्त्वात् णिजन्ते सर्वत्र ह्रस्वघटितरूपाणि ऊह्यानि । मित्त्वाभावे दीर्घघटितानि इति ज्ञेयानि । सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिककलतिवत् (171) ज्ञेयानि । शतरि-स्खलन्[B] ।

(1929) "स्तक प्रतिघाते" (I-भ्वादिः-782. सक. सेट्. पर.)

क्षीरस्वामिसम्मतः पाठोऽयम् । सकारादिपाठो दूषितः सायणेन ; षोपदेश-लक्षणविरुद्धत्वात् इति । सर्वाण्यपि रूपाणि चकतिवत् (483) ज्ञेयानि ।

(1930) "स्तन शब्दे" (I-भ्वादिः-827-A. अक. सेट्. पर.)

'स्यमुध्वन.....' इत्यत्र 'स्तन' इति क्षीरस्वामिना पठितम् । सायण-दीक्षितादिभिः स्वतन्त्रेण न पठ्यते ।

---

1. धातोरस्य घटादिषु पाठात् मित्त्वे उपधाह्रस्वो णिजन्तेषु निरुपसृष्टेषु बोध्यः ।
2. 'स्खदिरवपरिभ्यां च' (ग. सू. भ्वादिः) इति निषेधप्रकरणे घटादिषु वचनात् अवपूर्वकात् परिपूर्वकाच्च स्खदतेः न मित्त्वम् ।
3. 'अपावपरिभ्यः स्खदेः' (बोधिन्यासे एवं घटादिषु वचनमिति धातुवृत्तिः) इति पक्षे अत्रापि अपपूर्वकस्य स्खदेः मित्त्वनिषेधात् उपधाह्रस्वो नेति बोध्यम् ।
4. "स्खदेः पूर्वं (=घटादिष्वेव इतः पूर्वं) पाठात् सामान्येन प्राप्तं मित्त्वं उपसृष्टात् यदि भवति तर्हि—अवाद्युपसृष्टादेव" इति मन्वानाः क्षीरस्वाम्यादयः प्रपूर्वकादपि मित्त्वाभावेन रूपमिच्छन्ति । तत्तु काशिकादिषु 'न' इत्यनुवर्त्य अवाद्युपसृष्टात् स्खदेरेव मित्त्वं न—अन्यत्र मित्त्वमस्त्येव—इति व्याख्यातत्वात् अनाकरमिति बोध्यम् ।

A. 'इत्याद्यवस्खादितमानसास्ता बालाः परिस्खादितधैर्यबन्धाः ।
दुष्टान् अपस्खादयितुं प्रयाते कृष्णे विलेपुः फणिता विमोहम् ॥' धा. का. 2-19.

B. 'विरोधिनां विग्रहभेददक्षा मूर्तेव शक्तिः क्वचिदस्खलन्ती ।' शि. व. 3-18.